

Ιεροσολύμων Θεόφιλος: Ο Μέγας Βασίλειος να πρεσβεύει υπέρ της ειρήνης

[Πατριαρχία](#) / [Πατριαρχείο Ιεροσολύμων](#)

Με την ευχή και τις πρεσβείες προς τον Μέγα της Καππαδοκίας, Άγιο Βασίλειο τον Ουρανοφάντορα, για κατάπαυση του πυρός στην Γάζα και την δοκιμαζόμενη από πολέμους Μέση Ανατολή, πραγματοποιήθηκε η τελετή Κοπής της Βασιλόπιτας στο Πατριαρχείο Ιεροσολύμων.

Το απόγευμα της Δευτέρα, 31 Δεκεμβρίου 2024/13 Ιανουαρίου 2025, παραμονή της εορτής του Μεγάλου Βασιλείου, κατά το παλαιό εορτολόγιο, έλαβε χώρα στην αίθουσα τελετών του Πατριαρχείου η κοπή της Βασιλόπιτας από τον Πατριάρχη Ιεροσολύμων κ.κ. Θεόφιλο.

Στην τελετή παρέστησαν η αντιπρόσωπος του Ελληνικού Γενικού Προξενείου στα Ιεροσόλυμα κ. Άννα Μάντικα και τα μέλη του Προξενείου, Αγιοταφίτες Αρχιερείς

και Ιερομόναχοι, Ιεροδιάκονοι, μοναχοί, μοναχές και μέλη της Ελληνικής παροικίας και της Αραβοφώνου Κοινότητας των Ιεροσολύμων.

“Αίσιο, ειρηνικό και ευλογημένο το Νέον Έτος”

Κατά την προσφώνησή του ο Προκαθήμενος της Σιωνίτιδος Εκκλησίας αναφέρθηκε στην έννοια του χρόνου κατά την ορθόδοξη χριστιανική πατερική ερμηνεία ενώ ευχήθηκε το έτος 2025 να είναι ειρηνικό καθώς οι πολεμικές συγκρούσεις δοκιμάζουν την Γάζα και την Μέση Ανατολή. “Όθεν τήν έν Χριστῷ τῷ Θεῷ Λόγω καί Σωτῆρι ἡμῶν, ἐορτάζοντες ἀνατολήν τοῦ Νέου Ἐνιαυτοῦ τῆς τοῦ Κυρίου χρηστότητος, ἱκετεύσωμεν τόν ἅγιον τῆς Καππαδοκίας ἱεράρχην Βασίλειον τόν Μέγαν, ἵνα πρεσβεύῃ τῷ σαρκί περιτμηθέντι Κυρίῳ καί Θεῷ ἡμῶν ὑπέρ εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου, ἰδιαίτέρως τῆς δοκιμαζομένης ὑπό τοῦ πολέμου Γάζης καί τῆς εὐρυτέρας περιοχῆς τῆς Μέσης Ἀνατολῆς, οὐ μήν ἀλλά καί ὑπέρ παύσεως τῶν διχοστασιῶν, «ἵνα μη ᾗ σχίσμα έν τῷ σώματι» (Α΄ Κορ. 12,25) τῆς Μιᾶς Ἀγίας Καθολικῆς καί Ἀποστολικῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας”, ευχήθηκε.

Η προσφώνηση του Πατριάρχη Ιεροσολύμων:

«Αὐτός [ὁ Θεός] γάρ μοι ἔδωκε τῶν ὄντων γνῶσιν ἀψευδῆ εἰδέναι σύστασιν κόσμου καί ἐνέργειαν στοιχείων, ἀρχήν καί τέλος καί μεσότητα χρόνων, τροπῶν ἀλλαγᾶς καί μεταβολᾶς καιρῶν, ἐνιαυτῶν κύκλους καί ἀστέρων θέσεις» (Σοφ. Σολ.

7,17-18), λέγει ἡ Σοφία Σολομώντος.

Ἐκλαμπροτάτη Πρόξενε τῆς Ἑλλάδος κ. Ἄννα Μάντικα,

Σεβαστοὶ ἅγιοι Πατέρες καὶ Ἀδελφοί,

Ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί,

Ὁ πάσης Δημιουργός τῆς κτίσεως, ὁ καιροῦς καὶ χρόνους ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσία θέμενος Κύριος ὁ Θεός ἡμῶν, συνήγαγεν πάντας ἡμᾶς ἐν τῷ ἱερῷ τούτῳ τόπῳ τοῦ παλαιφάτου ἡμῶν τῶν Ρωμαιορθοδόξων Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων, ἵνα διπλῆν ἑορτὴν ἑορτάσωμεν· τὴν μνήμην τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρός ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου διὰ τῆς πρὸς τιμὴν αὐτοῦ, κοπῆς τῆς ἐπωνύμου αὐτοῦ Βασιλόπιττας ἐξ ἑνός καὶ τῆς εἰσόδου τοῦ ἐνιαυτοῦ, τοῦ νέου ἔτους δηλονότι, τῆς χρηστότητος Κυρίου ἐξ ἑτέρου.

Ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ, ὡς λέγει ὁ Σολομών, εἶναι ἐκείνη ἡ ὁποία δύναται νὰ γνωρίζῃ τὴν σύστασιν τοῦ κόσμου καὶ τῶν στοιχείων αὐτοῦ, ἰδιαιτέρως τὴν ἔννοιαν τοῦ χρόνου τοῦ διακρινομένου εἰς ἀρχὴν καὶ τέλος καὶ μεσότητα. Οὔτε εἰς μακρότητα ἡμερῶν, ἀλλ' οὔτε καὶ εἰς ποσότητα δύναται νὰ προσδιορισθῇ ὁ χρόνος κατὰ τὸ παράγγελμα τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου, ἐπικαλουμένου τὸν ψαλμωδόν: «Ἐν δέ τοῦτο μή λανθανέτω ὑμᾶς, ἀγαπητοί, ὅτι μία ἡμέρα παρὰ Κυρίῳ ὡς χίλια ἔτη, καὶ χίλια ἔτη ὡς ἡμέρα μία», (Β΄ Πτρ. 3,8).

Ἀποτελεῖ γεγονός ἀναντίρρητον, ὅτι ὁ προσδιορισμός τοῦ χρόνου εἰς παρόν, μέλλον καὶ παρελθόν, ἀπησχόλησε τὴν διάνοιαν τῶν σοφῶν τοῦ κόσμου τούτου, ἀλλ' εἰς μάτην, καὶ τοῦτο, διότι ὁ χρόνος εἶναι κτιστός, τοὔτέστιν δημιούργημα τῆς ἀρρήτου σοφίας τοῦ Θεοῦ, τοῦ ἐκ μή ὄντων τά πάντα παραγαγὼν εἰς τὸ εἶναι, ὡς λέγει καὶ ὁ ὕμνωδός τῆς Ἐκκλησίας: «τόν ἐκ μή ὄντων τά πάντα σοφῶς, καινουργήσαντα Κτίστην, καὶ διεξάγοντα, τῶν καιρῶν τὰς ἐλίξεις βουλήματι, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε, αὐτόν εἰς τούς αἰῶνας».

Ἡ ἐκ τῶν ἀγνῶν αἱμάτων τῆς Θεοτόκου Μαρίας ἐνσάρκωσις καί ἐνανθρώπησις τοῦ Θεοῦ Λόγου, τούτέστιν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός εἶναι ὁ μόνος ἐξουσιαστής τοῦ ἱστορικοῦ χρόνου καί τοῦ πληρώματος αὐτοῦ, ὡς κηρύττει ὁ Κύριος λέγων: «οὐχ ὑμῶν ἐστι γινῶναι χρόνους ἢ καιρούς, οὐς ὁ Πατήρ ἔθετο ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ» (Πρξ. 1,7). Ἑρμηνεύοντες τοὺς Κυριακοὺς τούτους λόγους, ὁ μὲν ἅγιος Γρηγόριος Νύσσης λέγει: «ὁ Πατήρ ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ τοὺς χρόνους ἔθετο, ἀπὸ τῶν χρόνων δέ καί πάντα τά ἐν τῷ χρόνῳ γεγεννημένα νοοῦμεν εἶναι Πατρί ὑπεξούσια». Ὁ δέ Μέγας Ἀθανάσιος ἐπισημαίνει λέγων: «τὴν περί τοῦ πάντων τέλους ὥραν ὡς μὲν Λόγος γινώσκει, ὡς δέ ἄνθρωπος ἀγνοεῖ· ἀνθρώπου γάρ ἴδιον τό ἀγνοεῖν καί μάλιστα ταῦτα». Καί κατὰ τόν ἅγιον Κύριλλον Ἀλεξανδρείας: «οὐ περιεργάζεσθαι χρῆναι τά λίαν ἀπόρρητα καί ἐν Θεῷ κεκρυμμένα καί διὰ τούτων ἐδίδασκε ὁ Κύριος».

Ὅντως ὁ προσδιορισμός τῆς ἔννοιαις τοῦ χρόνου καί δὴ τῆς ἐναλλαγῆς αὐτοῦ, ἀποτελεῖ ἔργον ἀπόρρητον καί ἐν Θεῷ τῷ ποιητῇ τῶν πάντων κεκρυμμένον, ὡς κηρύττει καί ὁ θεῖος Παῦλος λέγων: «ὅτι ἐν αὐτῷ ἐκτίσθη τά πάντα, τά ἐν οὐρανοῖς καί τά ἐπὶ γῆς, τά ὁρατά καί τά ἀόρατα ... τά πάντα δι' αὐτοῦ καί εἰς αὐτόν ἔκτισται», (Κολ. 1,16).

Διό καί ὁ Μέγας Βασίλειος εἰς τὰς «Ὁμιλίαις εἰς τὴν Ἑξαήμερον» αὐτοῦ λέγει: «ὅτι δε ἔδει λοιπόν τόν κόσμον τοῦτον ἐπεισαχθῆναι τοῖς οὐσι ... συμφυῆς ἄρα τῷ κόσμῳ ... ἢ τοῦ χρόνου διεξοδος ὑπέστη, ἐπειγομένη ἀεί καί παραρρέουσα καί μηδαμοῦ παυομένη τοῦ δρόμου, ἢ οὐχί τοιοῦτος ὁ Χρόνος, οὗ τό μὲν παρελθόν ἠφανίσθη, τό δέ μέλλον οὕπω πάρεστι, τό δέ παρόν πρίν γνωσθῆναι διαδιδράσκει

τήν αἴσθησιν;». [Καί ἀπλούστερον· Καί ὅταν πλέον ἦλθεν ἡ ὥρα νά εἰσαχθῇ εἰς τά ὄντα καί ὁ κόσμος αὐτός ... τότε ἐκτίσθη ὡς βάσις ἡ ροή τοῦ χρόνου σύμφυτος μέ τόν κόσμον ... μία ροή πού συνεχῶς ἐπείγεται καί τρέχει παραπλεύρως πρός αὐτά, καί πουθενά δέν τερματίζει τόν δρόμον της. Ἦ μήπως ὁ Χρόνος δέν εἶναι κάτι, τοῦ ὁποίου τό μέν παρελθόν ἐξηφανίσθη, τό δέ μέλλον ἀκόμη δέν ἐνεφανίσθη, τό δέ παρόν πρίν καλά-καλά γίνῃ ἀντιληπτόν διαφεύγει ἀμέσως ἀπό τά χέρια τῆς αἰσθήσεως;»].

Κατά τόν ἅγιον Ἰωάννην τόν Δαμασκηνόν, «Ὁ Θεός ἐκ τοῦ μή ὄντος εἰς τό εἶναι παράγει καί δημιουργεῖ τά σύμπαντα, ἀόρατα τέ καί ὀρατά, καί τόν ἐξ ὀρατοῦ καί ἀοράτου συγκείμενον ἄνθρωπον». Κατά δέ τόν θεῖον Παῦλον, «Ὁ Θεός ... ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν τούτων ἐλάλησεν ἡμῖν ἐν υἱῷ, ὃν ἔθηκε κληρονόμον πάντων, δι' οὗ καί τούς αἰῶνας ἐποίησεν» (Ἐβρ. 1,1-2).

Ἑρμηνεύων τόν Παύλειον τοῦτον λόγον ὁ Θεοδώρητος Κύρου λέγει: «Ὁ γάρ αἰών οὐκ οὐσία τίς ἐστίν, ἀλλ' ἀνυπόστατον χρῆμα συμπαρομαρτοῦν τοῖς γεννητῇν ἔχουσι φύσιν ... Αἰών ἐστὶ τό τῇ κτιστῇ φύσει παρεξευγμένον διάστημα. Τῶν αἰώνων ποιητῇν εἶρηκε τόν Υἱόν, αἰδίδιον αὐτόν εἶναι διδάσκων καί παιδεύων ἡμᾶς, ὡς αἰεὶ ἦν παντός οὐτινοσοῦν ὑπερκείμενος χρονικοῦ διαστήματος. Οὕτω περὶ τοῦ Θεοῦ Πατρός ἡ Παλαιὰ Γραφή λέγει· ὁ ὑπάρχων πρό τῶν αἰώνων, ἀντί τοῦ ὁ αἰεὶ ὢν». [Καί ἀπλούστερον· «ὁ αἰών δέν εἶναι κάποια οὐσία ἀλλά πρᾶγμα ἀνυπόστατον, τό ὁποῖον συνοδεύει τά ὄντα τά ἔχοντα κτιστήν φύσιν ... Αἰών εἶναι τό διάστημα, τό ὁποῖον εἶναι συνδεδεμένον μέ τήν κτιστήν φύσιν. Ἡ Γραφή εἶπε τόν Υἱόν (τοῦ Θεοῦ) ποιητῇν τῶν αἰώνων. Αὐτός εἶναι αἰδίδιος διδάσκων ἡμᾶς ὅτι ἦταν πάντοτε ὑπερκείμενος παντός χρονικοῦ διαστήματος»].

Ὁ δέ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός ἐπισημαίνει λέγων: «Αἰών οὐκ ἦν μετρητός, ἀλλά τό συμπαρεκτινόμενον τοῖς αἰδίδις οἷον τι χρονικόν κίνημα καί διάστημα· καί κατά μέν τοῦτο εἷς αἰών ἐστὶ, καθό καί λέγεται ὁ Θεός αἰώνιος ... Θεόν δέ εἰπὼν δῆλον ὅτι τόν Πατέρα λέγω καί τόν μονογενῆ αὐτοῦ Υἱόν, τόν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, καί τό Πνεῦμα αὐτοῦ τό Πανάγιον, τόν ἕνα Θεόν ἡμῶν».

Ὁ ἱστορικός ἀνθρώπινος Χρόνος προσλαμβάνει νέαν σημασίαν μέ τήν ἐνσάρκωσιν τοῦ Θεοῦ Λόγου, «γνωρίσαντος ἡμῖν τό μυστήριον τοῦ θελήματος αὐτοῦ, κατά τήν εὐδοκίαν αὐτοῦ, ἣν προέθετο ἐν αὐτῷ εἰς οἰκονομίαν τοῦ πληρώματος ἐν αὐτῷ» (Ἐφ. 1,9). Ἑρμηνεύοντες τόν Παύλειον τοῦτον λόγον, ὁ μέν ἱερός Χρυσόστομος λέγει: «πλήρωμα τῶν καιρῶν ἡ παρουσία αὐτοῦ (τοῦ Χριστοῦ) ἦν», ὁ δέ Θεοφύλακτος λέγει: «εἰς οἰκονομίαν καί διοίκησιν καί κατάστασιν», τοῦτέστιν εἰς διευθέτησιν καί ὀργάνωσιν τοῦ οἴκου αὐτοῦ (τοῦ Χριστοῦ), ὅστις ἐστὶν ἡ Ἐκκλησία. Τοῦτο σημαίνει, ὅτι ἡ Ἐκκλησία οὕσα τό σῶμα τοῦ Χριστοῦ τοῦ μή ὄντος ἐκ τοῦ κόσμου τούτου (Ἰω. 8,23), ἀλλά ὄντος καί δρῶντος ἐν τῷ ἱστορικῷ χρόνῳ, ἐορτάζει τό γεγονός τῆς ἐναλλαγῆς τοῦ χρόνου πνευματικῶς, δηλαδή ἐν τῷ πνεύματι τοῦ μυστηρίου τῆς θείας Οἰκονομίας, καθὼς ἡ Γραφή λέγει: «καιρῷ δεκτῷ ἐπήκουσά σου καί ἐν ἡμέρῳ σωτηρίας ἐβοήθησά σοι· ἰδοὺ νῦν καιρός εὐπρόσδεκτος, ἰδοὺ νῦν ἡμέρα σωτηρίας» (Β' Κορ. 6,2 / Ἠσ. 49,8).

Ὁ μόνος τρόπος λοιπόν κατανοήσεως τοῦ Χρόνου δέν εἶναι ἄλλος ἀπό τήν δύναμιν καί τόν φωτισμόν τῆς γνώσεως τοῦ μυστηρίου τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ, κατὰ τό ὁποῖον (Εὐαγγέλιον) ὁ Χρόνος αὐτοῦ κατανοεῖται ὡς ἡ διάβασις «ἐκ τοῦ παρόντος κόσμου» εἰς «τόν μέλλοντα κόσμον», τήν καινήν, κατὰ Παῦλον, κτίσιν. «Ὡστε εἴ τις ἐν Χριστῷ καινή κτίσις· τά ἀρχαῖα παρῆλθεν, ἰδού γέγονε καινά τά πάντα» (Β΄ Κορ. 5,17). Τόν καινόν τοῦτον χρόνον τόν ὄντα σύμφυτον τῷ Χριστῷ, κατὰ τήν ἀνθρωπότητα, κατανοῶμεν κατὰ τήν συμμετοχήν μας εἰς τό μυστήριον τῆς μυστικῆς Εὐλογίας, τῆς θείας δηλονότι Εὐχαριστίας κατὰ τήν ὁποίαν κατοικεῖ ὁ Χριστός ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν (πρβλ. Ἐφ. 3,17), καί ὁ χρόνος γίνεται καιρός.

Ὁ νῦν καιρός τῆς ἐναλλαγῆς τοῦ Χρόνου, ἔνθα «τό μυστήριον ἤδη ἐνεργεῖται τῆς ἀνομίας» (Β΄ Θεσ. 2,7) καί «πᾶς ὁ ποιῶν τήν ἀμαρτίαν καί τήν ἀνομίαν ποιεῖ, καί ἡ ἀμαρτία ἐστίν ἡ ἀνομία» (Α΄ Ἰω. 4) ἀφ' ἐνός· Καί σύμπασα ἡ ἀνθρωπότης δοκιμάζεται ἀπό πολέμους, σεισμούς, λοιμούς, καταποντισμούς καί πῦρ ἄσβεστον ἀφ' ἐτέρου, καλούμεθα, ἵνα ἔλθωμεν εἰς ἑαυτόν ἀκούοντες εἰς τήν προτροπήν τοῦ θεσπεσίου Παύλου λέγοντος: «Βλέπετε οὖν πῶς ἀκριβῶς περιπατεῖτε, μή ὡς ἄσοφοι, ἀλλ' ὡς σοφοί, ἐξαγοραζόμενοι τόν καιρόν, ὅτι αἱ ἡμέραι πονηραί εἰσίν» (Ἐφ. 5,15-16), «καί διά πάσης προσευχῆς καί δεήσεως, προσευχόμενοι ἐν παντί καιρῷ ἐν Πνεύματι» (Ἐφ. 6,18).

Ὅθεν τήν ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ Λόγῳ καί Σωτῆρι ἡμῶν, ἐορτάζοντες ἀνατολήν τοῦ Νέου Ἐνιαυτοῦ τῆς τοῦ Κυρίου χρηστότητος, ἱκετεύσωμεν τόν ἅγιον τῆς Καππαδοκίας ἱεράρχην Βασίλειον τόν Μέγαν, ἵνα πρεσβεύῃ τῷ σαρκί περιτμηθέντι Κυρίῳ καί Θεῷ ἡμῶν ὑπέρ εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου, ἰδιαίτέρως τῆς

δοκιμαζομένης υπό τοῦ πολέμου Γάζης καί τῆς εὐρυτέρας περιοχῆς τῆς Μέσης Ἀνατολῆς, οὐ μὴν ἀλλά καί ὑπέρ παύσεως τῶν διχοστασιῶν, «ἵνα μὴ ᾖ σχίσμα ἐν τῷ σώματι» (Α΄ Κορ. 12,25) τῆς Μιᾶς Ἀγίας Καθολικῆς καί Ἀποστολικῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας.

Μετά δέ τοῦ ὕμνωδοῦ εἵπωμεν: «Ὁ πάσης δημιουργός τῆς κτίσεως, ὁ καιρούς καί χρόνους ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσία θέμενος, εὐλόγησον τόν στέφανον τοῦ ἐνιαυτοῦ τῆς χρηστότητός σου Κύριε, φυλάττων ἐν εἰρήνῃ καί ἐνότητι τήν Ἐκκλησίαν σου, τήν Γεραράν Ἀγιοταφίτικὴν ἡμῶν Ἀδελφότητα, τό εὐσεβές χριστεπώνυμον ἡμῶν ποίμνιον, τήν ἁγίαν πόλιν Ἱερουσαλήμ καί τό εὐσεβές ἔθνον καί γένος τῶν Ρωμαίων – Ὁρθοδόξων, πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου καί σῶσον ἡμᾶς» Ἀμήν.

Εὐλογημένον, καρποφόρον, μεστόν ἀγαθωσύνης καί εἰρήνης ἐπὶ γῆς τό νέον ἔτος 2025!»

Ακολουθῶς ἐψάλησαν τα Απολυτίκια τῆς Περιτομῆς τοῦ Χριστοῦ «Μορφὴν ἀναλλοιώτως ἀνθρωπίνην προσέλαβες..» καὶ τοῦ Μεγάλου Βασιλείου «εἰς πάσαν τὴν γῆν ἐξήλθεν ὁ φθόγγος σου καὶ ὁ Μακαριώτατος εὐχήθηκε αἴσιο, εἰρηνικὸ καὶ εὐλογημένο το Νέον ἔτος καὶ ἔκοψε τὴν πίτα καὶ διένειμε αὐτὴ σε ὅλους.

Οι μαθητές της Πατριαρχικής Σχολής έφαλαν παραδοσιακά κάλαντα από όλη την Ελλάδα και τα Πρωτοχρονιάτικα κάλαντα του Παναγίου Τάφου «εμείς η νέα γενεά του Παναγίου Τάφου...» και «Αρχιμηνιά και Αρχιχρονιά...» και ακολούθως εισήλθαν για τα κάλαντα και στις οικίες των Αγιοταφитών Πατέρων κατά το έθιμο.

